

Казімеж Вацьковські

доктор економічних наук, професор кафедри інформатичних систем
Варшавського технологічного університету «Варшавська політехніка», Польща,

Лариса Гордієнко

кандидат економічних наук, доцент кафедри державного управління,
публічного адміністрування та економічної політики
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця, Україна

**ЦИФРОВИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД : ДОСВІД
ПОЛЬЩІ**

Ключові слова: досвід, розвиток, громада, Польща.

В наш час інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), як технології загального призначення, пронизують усі аспекти соціально-економічного життя, в тому числі територіальне управління громадами. Вважається, що сучасні технології, які охоплюють різні сфери життєдіяльності людей (економіку, охорону здоров'я, освіту, публічне управління тощо) сприяють підвищенню ефективності, економії часу та ресурсів, а також покращенню якості життя громадян.

Україна, яка однією з цілей обрала вступ до Європейського Союзу, має певні досягнення в застосуванні цифрових технологій в сфері публічного управління, особливо на загальнодержавному рівні. В той же час спостерігається нерівномірний цифровий розвиток територіальних громад, особливо під час повномасштабної агресії росії. Тому європейський досвід, в тому числі Польщі, щодо застосування цифрових технологій в сферу публічного управління є особливо актуальним для України.

Метою цієї праці є виявлення та аналіз досвіду Польщі щодо цифрового розвитку публічного сектору, в тому числі територіальних громад, в сучасних умовах з подальшим розповсюдженням його з урахуванням українських реалій.

За даними, які наведені в [1], поляки позитивно сприймають цифровізацію послуг публічних адміністрацій. Так, у червні 2023 року 69% респондентів позитивно оцінили можливість вирішення офіційних питань онлайн, також відзначивши покращення порівняно з попередніми роками. Найпопулярнішими он-лайн послугами серед поляків стали податкові декларації через портал e-Urząd Skarbowy та додаток mObywatel, що свідчить про прийняття поляками цифрових рішень.

У Польщі є багато прикладів успішної цифрової трансформації публічних послуг, серед яких можна виділити такі:

- електронна платформа публічних адміністративних послуг (ePUAP) – центральна точка доступу до різноманітних електронних послуг, що пропонуються публічною адміністрацією, наприклад, подання заяв, отримання сертифікатів або листування з офісами;

- центральний реєстр транспортних засобів та водіїв (CEPiK) – IT-система, що дозволяє перевіряти дані про транспортні засоби та водіїв, а також вести електронне ведення окремих питань, пов'язаних з реєстрацією транспортних засобів.

Позитивним прикладом цифрового розвитку територіальних громад можна вважати досвід Лодзького воєводства. Відповідно територіальному плану трансформації Лодзького воєводства (грудень, 2024 рік) [2] однією з цілей визначено обмін даними та управління ними, що передбачає необхідність стандартизації та створення відкритих баз даних щодо потенціалу відновлюваної енергетики, класів ґрунтів, питання оцифрування місцевих планів просторового розвитку, а також необхідність накопичення енергії та модернізації енергосистеми.

Іншим прикладом є досвід Вроцлавського воєводства. Згідно стратегічного плану на 2021 – 2027 рр. [3] ключовими цілями серед інших є впровадження сучасних цифрових рішень для системи зв'язку, що поєднують сучасні інформаційно-комунікаційні технології, а також транспортну інфраструктуру та транспортні засоби. Серед операційних цілей заплановано підвищення

доступності та якості електронних державних послуг шляхом забезпечення мешканцям легкого доступу до сучасних ІТ-рішень, що сприятиме електронному обробленню справ, легшому доступу до публічної інформації, оптимізації потоку інформації та розвитку цифрової комунікації.

Отже електронний обмін публічними даними є важливим елементом розвитку цифрових послуг. Зусилля щодо оцифрування державних ресурсів покращать комунікацію між державними установами та мешканцями.

Таким чином досвід Польщі щодо цифрового розвитку територіальних громад може бути корисним для України, особливо під час післявоєнного відновлення.

Список використаних джерел

1. Raport „Cyfrowe osiągnięcia i wyzwania. Cyfryzacja administracji publicznej, w tym skarbowej, środowiska pracy i płatności w oczach Polaków w 2023 r.” – kluczowe wnioski [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://infin.gov.pl/aktualnosci/raport-cyfrowe-osiagniecia-i-wyzwania-cyfryzacja-administracji-publicznej-w-tym-skarbowej-srodowiska-pracy-i-platnosci-w-oczach-polakow-w-2023-r-kluczowe-wnioski/>.
2. Plan działania: Rozwój OZE na obszarze transformacji JTP Groundwork, Grudzień 2024 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ec.europa.eu › sources › just-transition-fund>.
3. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na lata 2021–2027 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://funduszeuodolnoslaskie.pl>.